1995. 464 p.
5. Geertz K. Interpretation of Cultures. New York: Basic Books, 1973. 470 p.
6. Hall J. Dictionary of subjects and symbols in art. London : J. Murray, 1979. 349 p.
7. Weber M. Economy and Society: Essays on Understanding Sociology. Berkeley: University of California Press, 1978. 1469 p.

СЕКЦІЯ
СЦЕНІЧНЕ МИСТЕЦТВО
В ПРОСТОРІ СУЧАСНИХ КРЕАТИВНИХ ІНДУСТРІЙ:
ВІД ТРАДИЦІЙ ДО ПЕРФОРМАНСУ

ПЕРФОРМАТИВНІ ПРАКТИКИ В ТУРИЗМІ: ТРАНСФОРМАЦІЯ МІСЬКОГО ПРОСТОРУ ТЕРНОПОЛЯ В ТЕАТРАЛЬНУ СЦЕНУ

Ванюга Л.С., кандидат мистецтвознавства, професор,
завідувач кафедри театрального мистецтва
заслужений діяч мистецтв України
Бажанов М.Л., доцент, доцент кафедри театрального мистецтва,
заслужений артист України
Тернопільський національний педагогічний університет
імені Володимира Гнатюка

У сучасних дослідженнях розвитку територій (зокрема у працях О.В. Жегус [1], М.В. Михайлової [2] та ін.) зазначається, що сталий розвиток регіонів неможливий без ефективного маркетингового інструментарію. Проте сьогодні ми спостерігаємо перехід від класичного маркетингу до перформативних практик, де event-маркетинг стає не просто рекламою, а способом перетворення міського середовища на живий арт-простір.

Імідж території – це не лише набір характеристик, а цілеспрямований образ. У контексті туризму цей образ найшвидше трансформується тоді, коли місто починає «грати» роль. Як зазначає Кріс Фейр [3], сильний бренд допомагає конкурувати, але саме перформанс дозволяє подолати застарілі стереотипи, перетворюючи статичне провінційне місто на динамічну театральну сцену під відкритим небом.

Тернопіль має унікальний досвід використання мистецьких проектів для ревіталізації міського простору. Тут вулиці, парки та острови перетворюються на театральні підмостки, де глядач (турист) стає співучасником дійства.

«Тернопільські театральні вечори. Дебют»: цей фестиваль — пряма маніфестація трансформації простору. Відроджуючи традиції театру Леся Курбаса, захід виносить театральну естетику за межі класичної сцени. Міжнародний статус фестивалю (участь театрів з Польщі, Шотландії, Сербії) перетворює Тернопіль на транскордонний театральний хаб, де історична пам'ять міста актуалізується через сучасну гру.

«Faine Misto Fest» - це яскравий приклад іммерсивного туризму. Використання таких локацій, як острів «Чайка», аеропорт чи іподром, демонструє, як периферійні або технічні зони міста трансформуються у «фестивальне місто в місті». Тут міський простір піддається карнавалізації: він на кілька днів стає територією вільного самовираження, що кардинально змінює сприйняття Тернополя як «Файного міста» — не просто топоніма, а культурного міфу.

Мистецький фестиваль «Ї»: Фестиваль перетворює кав’ярні, бібліотеки та вулиці міста на майданчики для літературних перформансів та дискусій. Це приклад того, як «сучасні інструменти територіального брендингу» (за В. Ігнатьєвою) працюють через створення інтелектуальних інфоприводів. Місто стає текстом, який туристи та містяни «читають» під час презентацій та вуличних читань.

«Jazz Bez»: Джазовий марафон, що об’єднує десятки міст України та Польщі, перетворює Тернопіль на частину великої європейської музичної сцени. Це не просто серія концертів, а створення особливої «атмосфери місця» (genius loci), де музика змінює ритм міського життя, роблячи його частиною глобального культурного процесу.

Окремим, надзвичайно перспективним напрямом трансформації міського простору Тернополя в театральну сцену є антропоцентричні перформативні практики, зокрема — костюмовані екскурсії. Вони дозволяють не просто отримати інформацію про місто, а «прожити» його різні епохи через візуальні та наративні образи.

Завдяки залученню професійних акторів та краєзнавців у строях відповідних епох (від середньовічних лицарів Leliwa до вишуканої шляхти часів Австро-Угорщини), міський простір Тернополя перестає бути статичним набором архітектурних пам'яток. Вулиця Валова чи Театральний майдан перетворюються на «живі декорації», де екскурсовод у ролі бургомістра чи світської дами минулого століття стає медіатором між часами.

На відміну від класичної лекції, костюмована екскурсія використовує елементи імерсивного театру. Туристи стають не просто слухачами, а «гостями епохи». Це створює потужний емоційний зв'язок із територією, що є критично важливим для формування позитивного іміджу міста.

Для Тернополя особливо актуальними є сюжети, пов’язані з:

- засновниками міста (Яном Тарновським) — що підкреслює оборонний та лицарський характер раннього міста;

- золота доба Тернополя кінця XIX – початку XX ст., що апелює до європейського контексту та вишуканості міської культури;
- епоха «Файного міста», джазу та кав'ярень, що ідеально корелює з сучасними фестивалями на кшталт «Jazz Bez».

Аналізуючи мистецькі івент-проєкти Тернополя, можна стверджувати, що трансформація міського простору в театральну сцену є найефективнішою формою сучасного туризму. Перформативні практики не просто приваблюють інвестиції, вони оживляють простір, роблячи його привабливим «тут і зараз».

Для Тернопільщини це шлях від «транзитного пункту» до статусу креативного центру, де кожен завулок може стати місцем для нової мистецької події.

Список використаних джерел

1. Жегус О. В. Маркетинг сталого розвитку територій: монографія. Харків: ХДУХТ, 2019. 342 с.
2. Михайлова М. В. Маркетинговий інструментарій в управлінні розвитком територій. Науковий вісник Ужгородського національного університету. Серія: Міжнародні економічні відносини та світове господарство . 2021. Вип. 36. С. 84-89.
3. Chris Fair. Place Branding and Placemaking Trend. *Resonance Consultancy*. 2023. URL: resonanceco.com

ТАНЦТЕАТР ДЖОНА НОЙМАЙЄРА НА СЦЕНІ І В КІНО: ТВОРЧІЙ МЕТОД, ПРИКЛАДИ РЕЖИСУРИ І ТАНЦЮВАЛЬНОЇ СКЛАДОВОЇ ЙОГО ОКРЕМИХ ВИСТАВ

Погребняк М.М., доктор мистецтвознавства, професор,
професор кафедри естрадного мистецтва
Полтавський національний педагогічний університет імені В. Г. Короленка

Минуло вже більш ніж 100 років з моменту виникнення явища сучасного авторського танцтеатру. Але, й досі залишається актуальною необхідність теоретичної підтримки митців і навчального процесу у галузі нових явищ хореографічного мистецтва, нових ідей хореографів, зокрема одного з найвідоміших представників світового сучасного балету Джона Ноймайєра. Проблемам теорії та історії сучасного танцтеатра і нових напрямів театрального танцю XX–XXI ст. присвячені нечисельні праці західних дослідників: Джека Андерсон, Дон Макдонах, Ендрю Марк Вентинк, Агнесса де Міль, Ізі Парш-Бергсон, Еврістін Стодел, Маринелла Гваттеріні та інших. Але поза межами їхніх наукових розвідок залишається творчість Джона Ноймайєра. Український вчений Олександр Чепалов на